

РЕЦЕНЗИЯ

от д.п.н. Пламен Радев Иванов, професор в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен **„доктор”**

в област на висше образование 1. Педагогически науки;

професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието;

докторска програма „Управление на образованието”

Автор: Владислава Ангелова Митева

Тема: Управление на училищното образование на общинско ниво – традиции, състояние и възможности

Научен ръководител: проф. д-р Галин Борисов Цоков

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 33 – 1378 от 20. 03. 2109 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски" (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Управление на училищното образование на общинско ниво – традиции, състояние и възможности” за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1. 1. Теория и управление на образованието, докторска програма „Управление на образованието”. Автор на дисертационния труд е Владислава Ангелова Митева – редовна докторантка към катедра „Педагогика и управление на образованието” с научен ръководител проф. д-р Галин Борисов Цоков от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”.

Представеният от Владислава Ангелова Митева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ. Той включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование (ОКС „магистър”)
- заповед за записване в докторантура;

- заповед за провеждане на изпити от индивидуалния план и съответни протоколи за издържани изпити по специалността;
- протоколи от катедрени съвети, свързани с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет;

Докторантът е приложил една монография и две статии.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Владислава Ангелова Митева работи в ПУ „Паисий Хилендарски”. Била е инспектор на специалностите в Биологическия факултет на университета. Сега е гл. специалист АОСД.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Управлението на образованието на общинско ниво е важен елемент от цялостната система на управление на образованието. Оптималното функциониране на местните образователни структури е силно зависимо от поддържането на диалога между училището и местното самоуправление. Динамично променящите се очаквания на обществото към образованието изисква училището да отговаря на образователните потребности на всички общности, независимо от културни, религиозни и етнически различия. Училищното образование е система, която включва в себе си значителен обществен ресурс, а именно обществена субсидия, зает персонал от педагогически специалисти, административни органи, материални активи. Гъвкавостта на оперативните структури е необходимо условие, предвид динамично променящите се нужди на училищното образование. Актуалността на темата е несъмнена, а поставените цели и задачи в дисертацията са адекватни на полето на изследване и тяхното постигане е отразено в структурата на дисертацията.

4. Познаване на проблема

Авторът познава много добре проблема, а и той е свързан пряко с миналата работа на докторантката като общински съветник.

5. Методика на изследването

В изследването са обособени следните методи, които са адекватни на обекта, предмета, целите и задачите на изследването:

- анализ, сравнение, обобщение, систематизиране на теорията по проблема;
- анкетен метод;
- експертна оценка;
- анализ на съдържанието на документи;
- методи за статистическа обработка на резултатите от изследването

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

В дисертационния труд са формулирани следните хипотези:

Хипотеза 1: Предполага се, че разписаните функции на общините в съответните отдели и дирекции се различават по своя брой (количествено) в зависимост от големината на общината (брой население).

Хипотеза 2: Предполага се, че някои от функциите на отделите/дирекциите на образование в общините се реализират по-съдържателно от други функции.

Хипотеза 3: Ако се предложи и утвърди обобщен модел на функциите на общините в областта на образованието, то различието на функциите в големите и малките общини, както и тяхното разписване, ще се уеднакви, независимо от това, каква е структурата, която има за предмет образованието.

И трите хипотези са доказани емпирично.

Дисертационният труд е в обем от 212 стандартни страници, от които основен текст - 191 страници. В рамките на изложението са включени 101 диаграми и 56 таблици. Приложенията са с общ обем от 16 страници. Разработката е структурирана в увод, три глави, заключение, списък с използваната литература.

В увода е обоснована актуалността на проблема и насочеността на работата към задълбочено изследване на проблема. Мотивиран е изборът на темата, посочват се обектът, предметът, хипотезите, целите, задачите и методите на изследване.

Първа глава „Теоретическа и историческа постановка на изследването” е структурирана в 5 параграфа и 8 подпараграфа.

В параграф 1.1. Теоретико-методологически проблеми на управление на образованието са разгледани школите в общата теория на мениджмънта.

В параграф 1.2. Специфика на местното самоуправление е показана регулацията на местното самоуправление, съобразно Закона за административно-териториалното устройство на Република България и Закона за местното самоуправление и местната администрация. Представени са аргументите и ценностите за централизация и децентрализация на управление на образованието.

В параграф 1.3. Исторически преглед на управлението на училищното образование в България на общинско ниво са разгледани: 1.3.1. Възникване и развитие на училищното образование в България; 1.3.2. Образователна политика и училищно законодателство на съвременната българска държава (периода от 1878 г. до наши дни).

В параграф 1.4. Актуално състояние на структурите на управление на училищното образование на общинско ниво в България са включени 5 подпараграфа.

В параграф 1.5. Сравнителен анализ на структурите за управление на образованието на общинско ниво в различни образователни системи се разграничават и обясняват два основни модела на намеса на държавата при управлението на училищата: централизиран и децентрализиран.

Втора глава „Дизайн на емпиричното изследване” се състои от 3 параграфа. В главата е разработена методологията за провеждане на емпиричното изследване, свързано с изследване на актуалното състояние и степента на ефективност на взаимодействието между общински отдел „Образование“ на община Пловдив и образователните организации в общината и с конструирането и валидирането на обобщен модел на функциите на общински отдел „Образование“, е един от най-важните моменти в дисертационното изследване.

Разработването на методологията включва избор на извадка от изследвани лица, подбор на изследователски методи, установяване на логическа последователност на етапите, през които ще премине изследването и разработване на съответния инструментариум за провеждането му.

Трета глава „Представяне и анализ на резултатите от дисертационното изследване” е структурирана в 4 параграфа.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

От съдържанието на дисертационната разработка са изведени 4 научно-теоретични и 3 практико-приложни приноси. Те са конкретни и са в контекста на реалността на управление и образованието на общинско ниво.

От гледна точка на рецензента дисертацията е с теоретични приноси, които могат да се характеризират със следното:

1. Специфична новост, актуалност, важност, значимост за областта на изследването;
2. Налице е определена цялостна концепция;
3. Постигнато е добро ниво на прецизност в използвания език и средства, които са адекватни за постигане на целите на дисертацията и представянето на текста;
4. Спазен е балансът между теоретично и практическо изследване;
5. Показани са задачи и проблеми със съществено значение за общинското управление на образованието.

В практико приложните приноси особено се откроява предложеният оригинален, обобщен и експертно одобрен функционален модел за управление на образованието на общинско ниво.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите на Владислава Ангелова Митева са по темата на дисертацията. Те са без съавторство и са представителни за исканата образователна и научна степен.

9. Лично участие на докторантката

Докторантката е написала текста еднолично и самостоятелно със спазване на утвърдилите се изисквания за такъв тип научни разработки. Резултатите и изводите са лично достойние и заслуга на автора.

10. Автореферат

Авторефератът достоверно възпроизвежда съдържанието на труда.

11. Критични забележки и препоръки

Би могло да се включи кратък текст за образователните политика на ЕС.

12. Лични впечатления

Познавам докторантката и имам отлични впечатления от нейната работа по създаване на дисертационното изследване.

13. Въпроси към докторантката

Възможно ли е общините да представят през две години анализ на тяхното въздействие и повлияване върху образователните институции на тяхната територия.

14. Заключение

Дисертационният труд *съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на Педагогическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Владислава Ангелова Митева **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност „Управление на образованието“ като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на Владислава Ангелова Митева в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието, докторска програма „Управление на образованието“.

17. 04. 2019 г.

Рецензент:
/проф. д.п.н. Пламен Радев Иванов

